

LIFE IP NATUREMAN

LIFE16 IPE/DK/006

N30-14 Fussingø Mulighedskatalog

Kilde-område på sydsiden af Fussing sø, foto Randers kommune.

Oplysninger i denne rapport afspejler kun forfatterens holdning. EU Kommissionen er ikke ansvarlig for nogen brug af disse oplysninger.

Randers Kommune

December 2021

Miljøvurdering

Planen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, der allerede er indeholdt i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da planen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, men netop har til formål at understøtte arter og naturtyper i N2000-området har Randers Kommune vurderet, at der ikke er behov for en ny miljøvurdering.

1. Overblik

Der er ingen byer beliggende inden for N2000-område nr. N30-14. Området er primært bestående af Fussing sø og skrænter ned til søen. Store dele af projektområdet er intensivt dyrket landbrugsjord, Natura 2000 naturen består hovedsageligt af smalle stykker af natur tæt på søen. De nærmeste lokalsamfund er Øster Bjerregrav, Tånum og Ålum, se også Figur 1.

Figur 1. Oversigtskort over projektområdet N30-14.

2. Indledning

Lodsejermøder

Der har i projektområde Fussing været taget telefonisk kontakt med alle lodsejere som ejer matrikler med de prioriterede naturtyper. Hos de lodsejere som har været interesserede, er der efterfølgende afholdt personlige møder på deres matrikler med tilstedeværelse af 2 kommunale projektarbejdere og en landbrugskonsulent på hvert møde. Der er på møderne blevet oplyst om LIFE IP og mulighederne for lodsejerne i projektet. De prioriterede naturtyper er blevet besøgt og der er talt om de muligheder der eksisterer for at pleje dem mest hensigtsmæssigt med henblik på, at opnå gunstig bevaringsstatus. Naturstyrelsen Kronjylland har fået til opgave at etablere en Naturnationalpark der vil

omfatte den vestlige del af subregionen/området. Skulle der opstå oplagte samarbejder og deling af oplysning mellem projektet og naturnationalparken vil vi naturligvis bidrage til dette.

3. Yderligere forundersøgelser

Se under de enkelte mulige projektelementer under punkt 5.

4. Komplementære projekter

Området er afsøgt for muligheden for at etablere våd- og lavbundsområder. Der er gennemført aftaler med to lodsejere om sammenbinding.

A.2. Afgræsning/hegning/rydning

Der er søgt midler hjem i december 2021 til hegning af en række nye arealer på ca. 10 ha som binder en række af de prioriterede naturtyper sammen hos en enkelt af lodsejerne. En anden lodsejer har oplyst om, at han har indgået aftale med en dyreholder om afgræsning af hans arealer. Der er mulighed for, at etablere hegn hos yderligere et par lodsejere men de har givet udtryk for at have en række andre planer og at de selv vil tage kontakt på et senere tidspunkt.

A.2. Sammenbinding

Der er indgået aftaler med to lodsejere om sammenbinding af arealer, de pågældende lodsejere har fået tilsagn fra 2021 midlerne. Hegningsaftalen omtalt ovenfor er hos den ene af disse lodsejere. Igennem sammenbindingsordningen er 12 ha jord således blevet permanent ekstensiveret omkring en række af de prioriterede naturtyper i området. Der er godt potentiale for udvikling af et nyt stort overdrev på ca. 10 ha i kraft af sammenbindingsordningen, kvaliteten af det nye overdrev forventes hurtigt at kunne blive god, da der er gode spredningsmuligheder fra eksisterende overdrev i nærområdet og i kraft af, at lodsejer gennem de seneste år taget slet på området og derved fraført næringsstoffer fra området.

Der har været taget kontakt til de øvrige lodsejere hvor en sammenbinding kunne give mening i 2021, men der har ikke været interesse hos disse lodsejere for at benytte sig af denne ordning.

5. Muligheder i området

Herunder beskrives de tilbageværende muligheder i områder.

C.1. Etablering af afgræsning

Der er forsat mulighed for at etablere hegn hos yderligere et par lodsejere men de har foreløbigt givet udtryk for at have en række andre planer og at de selv vil tage kontakt på et senere tidspunkt.

C.3. Naturlig hydrologi i kilde

Randers Kommune har via lodsejermøderne fået kendskab til et opstemmet kildeområde, at fjerne/skabe passage ved en skovvej vil i dette tilfælde genskabe kildebækken og sikre kontinuitet. Der eksisterer så vidt Randers kommune er vidende om ikke midler der kan søges med henblik på at skabe naturlig hydrologi ved sådanne kilder, en løsning vil således skulle finansieres af midlerne i Life IP Natureman projektet.

Figur 2. Opstemmet kildebæk, hvor der er dannet en sø som er præget af store bevoksninger med trådalger. Foto Randers kommune.

Randers kommune er i dialog med lodsejer omkring projektet, Randers kommune ser gerne, at opstemningen fjernes og kildebækken genetableres på strækningen til glæde for plante- og dyrelivet. Kommunen er forsat i dialog med lodsejer om mulighederne. Kilden er beliggende umiddelbart opstrøms den opstemmede sø.

I efteråret 2022 – foråret 2023 vil kommunen gerne kunne indgå en aftale med lodsejer om, at kildebækken skal genetableres på strækningen, pengene til restaureringen ville skulle komme fra Life IP-midlerne. Efterfølgende vil projektet skulle detailplanlægges og realiseres.

C.3. Begrænse tilstrømning af kvælstofholdigt vand til kilde

Randers Kommune har via lodsejermøderne fået kendskab til driften på en mark lige opstrøms et kildeområde, i kilden er artsindekset vurderet til IV og strukturindekset til II, der er forekomst af brændenælder i kildeområdet, hvilket indikere kraftigt tilstedeværelse af kvælstof i kilden. Ved at ændre på driften på det dyrkede areal umiddelbart ovenfor kilden, vil mængden af tilført kvælstof til kildeområdet sandsynligvis kunne nedsættes. Det vil kræve en undersøgelse af kildens hydrologi og en kortere monitoring af indholdet af næringsstoffer i kildevandet.

Figur 3. Forekomst af brændenælder i kilde, den dyrkede mark der er omtalt i teksten er beliggende lige ovenfor skråningen tv i billedet og helt ud til kanten af denne. Foto Randers kommune.

Der er således formentlig et potentiale i at ændre driften på den mark der ligger umiddelbart op til kildeområdet og dermed spare naturtypen for en ukendt mængde kvælstof. En besparelse som kan være med til at påvirke artsindekset i en positiv retning.

Det vil være nødvendigt at undersøge nærmere hvilken ændring af markdriften der kan foreslås og gennemføres med ejers og forpagters accept. Det vil være nødvendigt at lave en hydrologisk vurdering af kilden, hvor kommer vandet fra, hvad er det konkrete indhold af næringsstoffer, hvilken ændring skal der til af driften og på hvilket areal m.v.

En hydrologisk undersøgelse af kilden vil kunne udføres i 2022-2023, og på baggrund af denne undersøgelse vil det være lettere at foreslå hvilken ændring af markdriften der vil kunne medføre en forbedring i vandet der tilføres kilden, samt hvilke og hvor stort et areal der skal inddrages.

Lodsejer virker interesseret i, at der gøres en indsats for at forbedre vandmiljøet i kilden.

Finansieringen af en hydrologisk undersøgelse af kildeområdet skal komme fra Life IP-midlerne. Finansieringen af arbejdet med at tilpasse mark driften efterfølgende skal ligeledes komme fra Life IP - C6 jordfordelings-midlerne.

6. Tidsplan

I efteråret 2022 – foråret 2023 vil kommunen gerne kunne indgå en aftale med lodsejer om genetablering af kildebæk og fjernelse af opstemmet sø, med efterfølgende detailplanlægning og realisering i 2023-2024.

En hydrologisk undersøgelse af kilde i 2022-2023 med efterfølgende gennemførelse af aftale om ændret markdrift i 2024 og frem.